

18. DENEME - ÇÖZÜMLER

1. Jeopolitik Dünya üzerindeki herhangi bir yerin özel konumunun politik, ekonomik, askeri etkisidir.

Türkiye bulunduğu konum itibarı ile farklı kültürleri, ekonomileri, siyasi ve askeri yapıları birbirine bağlar. Ortadoğu ülkelerine komşudur. Petrole ihtiyaç duyan Avrupa Birliği ülkelerine petrol boru hatları ile ülkemiz üzerinden taşınabilir.

Buna karşılık aynı anda farklı iklim özelliklerinin yaşanması yükselti, karasallık, denizellik ve engebe ile ilgili iken dört mevsimin yaşanması matematik konum ile açıklanabilir. Bu iki durum jeopolitik önem üzerinde daha az etkilidir.

CEVAP: D

2. Volkanik dağlarımız aktif değildir. Güncel buzullara yalnızca Ağrı volkanında rastlanırken, Hasan ve Melendiz Volkanı çevresinde peribacalarına rastgelinir. Krater Gölü ise yalnızca Nemut Volkanında bulunur.

Ancak volkanik arazilerin tümünde toprak mineral bakımından zengindir.

CEVAP: A

3. Eğer bir fiziki haritada yeşil, sarı, turuncu ve kahverengi renkler birlikte görülüyorsa yerşekilleri çeşitli, yüksek, engebeli ve eğimli vs. demektir.

Buna bağlı olarak akarsuların akış hızları yüksek, gerçek ve izdüşüm alan arasındaki fark fazla ve ulaşım engebeden dolayı güçtür. Böyle arazilerde tünel, viyadük, viraj sayısı fazladır.

Ancak kırıklı yer yapısı jeolojik bir olaydır. Yükseltinin renklerle gösterildiği bir haritada mutlaka kırık (fay) vardır denilemez.

CEVAP: D

4. Abant, heyelan set gölü iken Mogan alüvyal set gölüdür. Tabloda bu göllerin yeri değiştirilirse yanlışlık giderilmiş olur.

CEVAP: A

5. Şanlıurfa çevresi Kars, Balıkesir, Kastamonu, Hakkari çevresine göre yaz mevsiminde daha yüksek bir sıcaklığa sahiptir. Bağıl nem sıcaklık ile ters orantılı olduğundan verilen yöreler içinde en az bağıl nem Şanlıurfa çevresindedir.

CEVAP: B

6. A) Karasallığın artması ile iç kesimler kıyı kesimlere oranla daha soğuktur.
B) En yüksek sıcaklık $+12^{\circ}\text{C}$ 'den fazla, en düşük sıcaklık -4°C 'den azdır. Sıcaklık farkı 16°C civarındadır.
C) Doğu Karadeniz kıyılarında sıcaklık $+6^{\circ}\text{C}$ 'nin üzerinde iken Tuz gölü çevresinde $+2$ ve $+4^{\circ}\text{C}$ arasındadır.
D) Haritaya göre en yüksek sıcaklık değeri $+10$, en düşük sıcaklık değeri -4°C 'dir.
E) Akdeniz kıyılarında sıcaklık $+12^{\circ}\text{C}$ 'nin üzerindedir.

CEVAP: D

7. K doğrultusu Karadeniz'den başlamaktadır. (Orman)
L doğrultusu Tuz Gölü kuzeyinde bitmektedir. (Bozkır)
M doğrultusu Kuzeydoğu Anadolu'da bitmektedir. (Çayır)
N doğrultusu Akdeniz kıyısından bitmektedir. (Maki)

CEVAP: B

8. Köyden kente göç toplam nüfus üzerinde etkili değildir. Bu göç türü nüfus dağılışının düzensiz olmasına neden olmuştur. Bu nedenle 1975-1985 döneminde kırsal kesimden kentlere yapılan göçler nüfus artış hızında daha az bir etki yapmıştır.

CEVAP: D

18. DENEME - ÇÖZÜMLER

9. Ektansif tarım yönteminde insan gücüne ihtiyaç fazladır. Ancak ektansif yöntemde insan gücünün yerini makineler aldığından işsiz kalan köylü kente göç etmektedir.

Doğum oranının fazlalığı nedeni ile artan nüfusun ihtiyaçları karşılanamaz. Bir yandan arazilerin miras yolu ile parçalanması tarımsal üretimi azaltır. Kırsalda eğitim ve sağlık hizmetleri yetersiz olduğundan kente göç artar.

Ancak tarım ürünlerinin çeşitlenmesi sulama olanaklarına bağlı olarak artmıştır. Bu durum göçleri artırmaz.

CEVAP: D

10. Öğretmen, resepsiyon görevlisi, veznedar, pastacı hizmet sektöründe faaliyet gösterir.

Keresteci ise tarım sektöründe faaliyet gösterir.

CEVAP: A

11. Divanlara Batı Karadeniz’de rastlanırken mahalle, çiftlik ve mezzarlar sürekli köyaltı yerleşmelerdir. Su kaynakları tüm yerleşmelerin oluşumunda etkilidir. Dalyanlar balıkçılık faaliyetleri ile ön plana çıkar.

Köyaltı yerleşmelerinde kent merkezlerine olan mesafe etkili değildir.

CEVAP: E

12. A) Tarım alanı 20.000 km² nin altında olan tek bölge Doğu Anadolu’dur.
B) İç Anadolu ile Doğu Anadolu’nun tarım alanları arasındaki fark 35.805 km²’dir. Bu fark diğerlerine göre daha fazladır.
C) Tarım alanı 30 bin km²’yi geçen tek bölge İç Anadolu’dur.
D) Tabloda Doğu Anadolu’nun engebeli olduğuna dair bilgi, kanıt yoktur.
E) Ege ve Akdeniz bölgelerinin toplam tarım alanı 50.133 km² iken İç Anadolu 55.652 km²’lik tarım alanına sahiptir.

CEVAP: D

13. Doğu Karadeniz ile Erzurum-Kars platosunda yaz mevsimi yağışlı geçer. Bu yağışlar dağlık alanda uzun boylu çayırların yetişerek meralara dönüşmesini sağlar.

CEVAP: D

14. Ülkemizde en yaygın küçükbaş hayvan türü koyundur.

CEVAP: A

15. Taşkömürü, barit, doğalgaz, petrol belli yörelere has madenlerdir. Ancak linyit kömürü neredeyse tüm bölgelerimizde bulunur.

CEVAP: E

16. Zonguldakta taşkömürü ile çalışan tek termik santralimiz Çatalağzı bulunur (I). Muğla'da ise Yatağan ve Gökova termik santralleri vardır (II).

CEVAP: A

17. İskenderun'da demir-çelik fabrikası olduğundan endüstrileşmeye bağlı kirlilik fazladır.

CEVAP: D

18. Demiryolu dağlık alanlarda daha düz olan vadileri izlerken dağlarımız doğu-batı yönlü uzandığından ulaşım bu yönde gelişir. Türkiye'nin Avrupa ile demiryolu bağlantısı bulunur. Ancak demiryolu tüm il merkezlerine ulaşmamıştır. (Doğu Karadeniz, Hakkari ve Muğla'da demiryolu yoktur)

CEVAP: B